

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **AutoESA, a. s.**, se sídlem K Učilišti 170, Praha 10, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2016, čj. JMK 149600/2016, sp. zn. S-JMK 129381/2016/ODOS/Př, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 2018, čj. 62 A 163/2016-46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyni byla rozhodnutím Magistrátu města Brna ze dne 17. 8. 2016 uložena pokuta za správní delikt, neboť jako provozovatelka vozidla nezajistila, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (konkrétně se řidič vozidla dopustil neoprávněného zastavení nebo stání). Odvolání žalobkyně zamítl žalovaný svým rozhodnutím ze dne 7. 10. 2016.

[2] Žalobkyně se obrátila na Krajský soud v Brně, který její žalobě vyhověl rozsudkem ze dne 5. 12. 2018. Podle krajského soudu neudělal magistrát dost pro zjištění totožnosti řidiče vozidla, pokud jen vyzval osobu označenou žalobkyní k podání vysvětlení, a když nereagovala, věc odložil a pokračoval v řízení se žalobkyní [srov. § 125f odst. 4 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění do 30. 6. 2017]. Krajský soud

zdůraznil, že magistrát měl v této konkrétní situaci (žalobkyně prodala vozidlo fyzické osobě v době předcházející protiprávnímu jednání, ale v registru majitelů vozidel byla v době protiprávního jednání vyznačena ještě ona sama) vyvinout větší úsilí – např. označenou osobu opětovně vyzvat, aby se dostavila k podání vysvětlení v jiném termínu, nebo jí uložit pořádkovou pokutu.

[3] Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku kasační stížnost. Připomněl, že Krajský soud v Brně vyslovil podobný názor již v minulosti, a to v rozsudku ze dne 13. 12. 2016, čj. 22 A 37/2015-35, podle něž by správní orgán ve snaze zjistit skutečného řidiče vozidla měl nechat osobu označenou provozovatelem vozidla předvést nebo jí uložit pořádkovou pokutu. Předvést podle § 60 správního řádu však lze jen účastníka nebo svědka; uložení pořádkové pokuty – i když na rozdíl od předvedení není vázáno na probíhající správní řízení – je pak věcí správního uvážení v konkrétní věci. Podobně je na správním uvážení rozhodujícího orgánu, zda obešle označenou osobu opakovaně. Rozsudek krajského soudu přináší velmi přísný výklad povinností správních orgánů, který jiné krajské soudy nesdílejí, a měl by proto být zrušen.

[4] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti podrobně popsala, jak postupuje při prodeji vozidel. Jako druhý největší prodejce aut v ČR důsledně dodržuje zákonná pravidla a zároveň se snaží vyhovět požadavkům zákazníků, kteří chtějí ihned užívat vlastněnou věc. Registr vozidel však zůstává často nečinný a změnu vlastníka nezapiše, i když k tomu má od žalobkyně potřebné podklady. Žalobkyně podle vlastního přesvědčení nepochybila, naopak správní orgány nevyužily všech možností ke ztotožnění skutečného řidiče.

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] Otázkou, která je v této věci sporná, se NSS v poslední době zabýval opakovaně. Postačí proto shrnout závěry, k nimž v předchozích rozsudcích dospěl. Pro upřesnění NSS dodává, že se nijak nevěnoval konkrétnímu průběhu registrace nového vlastníka vozidla. To, zda žalobkyně postupovala při převodu vozidla dostatečně obezřetně, nebylo důvodem, pro který krajský soud zrušil stěžovatelovo rozhodnutí, a tedy ani předmětem kasační stížnosti.

[7] NSS zdůrazňuje, že nynější věc je s ohledem na svou skutkovou stránku dosti specifická. Srovnatelný skutkový scénář, dokonce ve věci stejné žalobkyně, řešil soud v rozsudku ze dne 13. 1. 2020, čj. 9 As 260/2018-21 (žalobkyně doložila prodej vozidla určité fyzické osobě, k níž také poskytla veškeré dostupné kontaktní údaje). Devátý senát v tomto rozsudku připustil, že předvedení osoby je opatřením krajním, při němž je třeba dbát zákazu sebeobviňování či sebeusvědčování (srov. čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod); s ohledem na specifické okolnosti věci však ani takový výjimečný postup nebyl vyloučen. (V nynější věci krajský soud ani o předvedení nemluvil; stěžovatel se tak touto kasační námitkou brání proti něčemu, co v napadeném rozsudku nezaznělo.) Devátý senát také vhodně upozornil na nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, z něž plyne, že s ohledem na čl. 6 odst. 1 Úmluvy je třeba velmi obezřetně zvažovat i případné uložení pořádkové pokuty. Krajský soud ale žádný konkrétní postup magistrátu neuložil: pouze žádal, aby magistrát v dané situaci okamžitě neupouštěl od možnosti zahájit řízení s osobou, o jejímž vlastnickém právu k vozidlu ani

pokračování

sám nepochyboval, a aby zvolil vhodný postup, který by mohl nejspíše vést ke zjištění skutečného stavu věci a k sankcionování skutečného porušitele pravidel.

[8] Takový požadavek je podle NSS namístě. Nelze souhlasit s tím, že by jím krajský soud neoprávněně zasahoval do výsostného správního uvážení orgánů rozhodujících o přestupku. Úkolem soudů jistě není nahrazovat správní uvážení jakýmsi vlastním uvážením soudním. Správní soudy však mají bdít i nad tím, jak správní orgány svou diskreci užívají – tedy zda lze při zpětném zkoumání nalézt racionální kritéria, na nichž bylo založeno správní uvážení užitá v konkrétní věci.

[9] V nynější věci krajský soud taková kritéria nenalezl, a podle NSS ani nalézt nemohl. Správní orgán v této věci postupoval vlastně mechanicky – doručil výzvu označené osobě, ta zásilku převzala, nereagovala na ni, a tak správní orgán rezignoval na další kroky vůči ní. O nějakém promyšleném užití správního uvážení tu nemůže být řeč, ostatně ani v kasační stížnosti stěžovatel takový postup a jeho účelnost právě i v této věci blíže neobjasnil.

[10] Neobstojí srovnání s rozsudkem ze dne 20. 9. 2016, čj. 6 As 239/2015-31, které stěžovatel nabízí: tam provozovatelka (zastupovaná ve správním řízení společností Fleet control) označila jako řidiče pana P. K.. Správní orgán se pokusil pana K. předvolat na dvou jeho adresách – bez výsledku – a poté pokračoval v řízení s provozovatelkou. Svůj postup zdůvodnil tím, že pan K. i společnost Fleet control jsou známi svými obstrukčními praktikami v řízeních ve věcech dopravních přestupků a že i označení P. K. coby řidiče bylo právě takovým účelovým krokem.

[11] Nyní projednávaná věc je podstatně odlišná. Žalobkyně – profesionální obchodnice s automobily – doložila, že přede dnem spáchání přestupku převedla vlastnické právo k vozidlu, s nímž byl přestupek spáchán, na určitou fyzickou osobu. Ke smůle žalobkyně se však tento nový stav k rozhodnému dni neprojevil v registru vozidel. Stěžovatel nevysvětlil, zda procesní obrana, kterou zvolila žalobkyně, je podle něj rovněž účelová (podobně jako ve věci 6 As 239/2015), a zda se proto má v těchto věcech, v nichž vznikají problémy s delikttní odpovědností kvůli nesouladu mezi stavem faktickým a stavem evidenčním, postupovat stejně jako ve věcech zastupovaných společností Fleet control.

[12] Závěrem NSS dodává, že názory Krajského soudu v Brně ke sporné otázce nejsou ojedinělé, jak se stěžovatelka domnívá. K tomu NSS odkazuje stěžovatelku např. na své rozsudky; ze dne 9. 10. 2019, čj. 2 As 346/2018-22, či ze dne 25. 3. 2020, čj. 9 As 311/2018-27. Jimi NSS přezkoumal rozsudky Krajského soudu v Ostravě, vyjadřující podobný postoj jako Krajský soud v Brně v nynější věci, a zamítl kasační stížnosti podané Krajským úřadem Moravskoslezského kraje. Nejde ani o nějakou výkladovou novinku posledních měsíců: srovnatelný výklad zaujal NSS již v rozsudku ze dne 18. 5. 2016, čj. 3 As 204/2015-22.

[13] Stěžovatelovy námitky nebyly důvodné, NSS proto zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[14] Stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Úspěšné žalobkyni nevznikly v kasačním řízení žádné náklady.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu